ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

อุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์: พัฒนาการ ทางพื้นที่ ความเชื่อมโยง และพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ประกอบการ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ผู้เขียน

นางสาวกฤษณา กิจยุทธชัย

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภูมิศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ คร. เสน่ห์ ญาณสาร ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา ประพุทธนิติสาร กรรมการ อาจารย์ คร. ศุทธินี คนตรี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาวิวัฒนาการ การกระจายทางพื้นที่ และพื้นที่เหมาะสมสำหรับที่ตั้งอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรคในจังหวัดประจวบกีรีขันธ์ 2) ศึกษา ความเชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรค และ 3) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรคเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งโรงงาน และการจัดการความ เค้นจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสิ่งแวคล้อมภายนอก

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีโรงงานที่ใช้ศึกษาวิวัฒนาการและรูปแบบทาง พื้นที่ คือโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 17 แห่ง สำหรับการ ศึกษาความเชื่อมโยงและพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ประกอบการภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์นั้น มี กลุ่มประชากรคือโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด 16 แห่ง เพราะบริษัทกลุ่มนี้ยังคงสภาพ ธุรกิจการแปรรูปสับปะรดอยู่ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ และการตอบ แบบสอบถามของผู้ประกอบการ เพื่อศึกษาประวัติของบริษัทและกลยุทธ์ทางธุรกิจ การศึกษา รูปแบบการกระจายและพื้นที่เหมาะสมใช้เทคนิคการวัดค่าดัชนีความใกล้เคียงและระบบ สารสนเทศภูมิศาสตร์ในการวิเคราะห์ และใช้การวิเคราะห์แด้มคะแนนศึกษารูปแบบพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้ประกอบการ

ผลการศึกษาพัฒนาการทางพื้นที่ชี้ให้เห็นว่า องค์การอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดใน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพัฒนาการด้านทำเลที่ตั้งที่หลากหลายทั้งแบบชัดเจนและแบบไม่ชัดเจน ช่วงแรกของพัฒนาการนั้นเป็นการลงทุนดำเนินงานโดยตรงจากชาวต่างชาติ และกลุ่มบรรษัท ข้ามชาติ ซึ่งธุรกิจแปรรูปสับปะรดขนาดใหญ่ที่ก่อตั้งขึ้นในพัฒนาการระยะแรกนั้น เป็นจุดเริ่มต้น ของการซึมซับวัฒนธรรมองค์การสมัยใหม่ และการจัดการเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการชาวไทย ในท้องถิ่นซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในพัฒนาการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดช่วงต่อมา

โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่ก่อตั้งในพัฒนาการช่วงหลังนั้น โรงงานเหล่านี้มี นักลงทุนหลายรายเคยเป็นลูกจ้างในองค์การขนาดใหญ่มาก่อน แต่เนื่องจากการแข่งขันที่รุนแรงใน ตลาดโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นปรับเปลี่ยนบทบาทของตนมาเป็น เพียงนักลงทุนเท่านั้น ส่วนการจัดการองค์การนั้นนักลงทุนท้องถิ่นได้จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญเข้ามา บริหารงานเพื่อให้องค์การสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ เหตุผลดังกล่าวนี้ส่งผลให้ลักษณะการ ตัดสินใจเปลี่ยนจากการตัดสินใจส่วนบุคคลมาเป็นการตัดสินใจในเชิงองค์การ

รูปแบบทางพื้นที่ของที่ตั้งโรงงานโดยทั่วไปนั้น เป็นการกระจายแบบรวมกลุ่ม โดยเฉพาะ โรงงานในเขตอำเภอปราณบุรีและกิ่งอำเภอสามร้อยยอด พื้นที่เหมาะสมส่วนใหญ่ของที่ตั้ง อุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ได้แก่ อำเภอกุยบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ กิ่งอำเภอสามร้อยยอด อำเภอบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย และอำเภอ ทับสะแก ตามลำดับ

รูปแบบความเชื่อมโยงอุตสาหกรรมมี 3 รูปแบบคือ 1) ความเชื่อมโยงย้อนกลับไปยังปัจจัย นำเข้า ได้แก่ วัตถุดิบขั้นต้นในท้องถิ่น วัตถุดิบที่ผ่านการแปรรูปแล้วจากต่างประเทศ กลุ่มเกษตรกร รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเกษตร 2) ความเชื่อมโยงด้านข้างซึ่งเป็นการ เชื่อมโยงปัจจัยนำเข้าระหว่างกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 กรณี กรณีแรก คือ ความเชื่อมโยงระหว่างโรงงานแห่งหนึ่งกับโรงงานแห่งอื่น กรณีที่สองคือความเชื่อมโยงภายใน ของหน่วยผลิตต่างๆ และ 3) ความเชื่อมโยงไปข้างหน้าซึ่งร้อยละ 99 ของปัจจัยนำออกเป็นการ ส่งออกไปยังตลาดโลก และอีกร้อยละ 1 เป็นการจัดจำหน่ายยังตลาดภายในประเทศ

พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม และการจัดการความเค้นที่ได้รับจาก ข้อมูลข่าวสารภายนอกชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางกายภาพและเศรษฐกิจ เช่น ความใกล้แหล่งวัตถุดิบและ เส้นทางคมนาคมขนส่งรวมทั้งราคาที่ดินมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเบื้องต้น ขณะที่ปัจจัยทางสังคม เช่น ความพึงพอใจของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขั้นสุดท้าย สำหรับเหตุผลการ จัดการความเค้นผู้ประกอบการมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอดขององค์การมากกว่ากำไรสูงสุด Thesis Title Pineapple Processing Industry in Prachuap Khiri Khan

Province: Spatial Development, Linkages, and Decision-making Behavior of Entrepreneurs Under

Globalization

Author Miss Kritsana Kityuttachai

Degree M.S. (Geography)

Thesis Advisory Committee Associate Professor Dr. Sanay Yarnasarn Chairperson
Assistant Professor Nitaya Prabudhanitisarn Member
Lecturer Dr. Suthinee Dontree Member

Abstract

This study has three objectives: firstly, to study the developments, spatial distributions, and suitable areas for pineapple processing industrial sites in Prachuap Khiri Khan Province; secondly, to study the pineapple processing industrial linkages; and finally, to study the decision-making behavior of pineapple processing industrial entrepreneurs about location's firms selection and the stress management from information received from the outside environments.

This study is a qualitative research. Seventeen factories were selected as a population for studying the development and spatial patterns. For studying linkages and decision-making behavior of entrepreneurs under globalization, sixteen factories were selected as a population because these firms are still the pineapple-processing firm. Data were collected from field survey, interview and questionnaires obtained from entrepreneurs in order to investigate the firms' history and business strategies. In this study, the techniques used for analyzing the distribution patterns and suitable areas were the nearest neighbor index and geographic information systems. In addition, the point score analysis was used to explain the decision-making behavior of entrepreneurs.

The results of spatial development indicate that the pineapple processing industrial organizations in Prachuap Khiri Khan Province have several spatial developments both explicit and implicit location patterns. The first period of development marked the foreign direct investment and the operation of transnational corporations. The big pineapple processing firm established in the first period was the beginning of modern organizational culture absorbing and technological management to the local entrepreneurs who were the important functional groups in pineapple processing industrial developments in the later period.

The medium and small firms were established in the later development period. At present, these firms are principally investors who used to be the employees in the big organization. However, the strong competitions in global markets under globalization make the local entrepreneurs change their roles to be investors only. For the organizational management, the local investors have employed the specialists to

manage their organizations for survival. Consequently, the decision-making characteristics have changed from individual to be organizational decisions.

The general spatial patterns of the firm sites, are mainly clustered, especially the firms in Pran Buri District and Sam Roi Yot Sub-district. The most suitable areas for pineapple processing industrial sites are in Kui Buri District, followed by Hua Hin, Pran Buri, Mueang Prachuap Khiri Khan, Sam Roi Yot, Bang Saphan, Bang Saphan Noi and Thap Sakae districts respectively.

The industrial linkage patterns are three ways. Firstly, it is the backward linkage to input factors namely the local primary raw materials, processed raw materials from overseas, the agriculturists including people involved in the agroindustry. Secondly, it is the sideways linkage which is the linkage between the same business firms which can be divided into two cases. The first case is linkage between one firm and the others, the second case is the internal linkage of various production units. Finally, it is the forward linkage, which ninety-nine percent of outputs are exported to global markets and one percent is distributed to domestic markets.

The decision-making behavior for industrial site selection and the stress management are responses to the outside information. This indicates that the physical and economic factors such as the proximity to raw materials and roads including the land price influence the basic decisions of entrepreneurs. While the social factor such as their satisfaction influences the final decision. For the stress management reasons, the entrepreneurs have the goal for organizational survival rather than profit maximization.

Tho MA